

Verslag

van Nargiz Mayntz
onderwerp VERSLAG BEWONERSAVOND VERKENNING WORM
datum 27 november 2023
plaats Rimburg
zaaknr. 2021-Z36604
documentnr. WLDOC-1583171312-871

Maandag 27 november heeft Waterschap Limburg een bewonersavond georganiseerd over de herinrichting van de Worm voor het traject van het NATO-depot tot aan de RWZI in Rimburg. Tijdens deze avond is de voorkeursvariant voor een meer natuurlijke Worm gepresenteerd en besproken met de omgeving. Deze memo geeft een weergave van de avond.

Introductie

Arnold Jansen, dagelijks bestuurder bij het waterschap, opent de avond en geeft een introductie op het project en de doelstellingen. Door meer variatie in het beekprofiel te brengen en meer begroeiing langs de beek, kan de Worm voldoen aan de eisen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Zo worden de omstandigheden voor plant en dier verbeterd en dragen wij bij aan de verbetering van de waterkwaliteit.

Voor het project wordt samengewerkt met de gemeente Landgraaf, vanavond vertegenwoordigd door wethouder Bart Smeets, en de Duitse overheidsinstanties (de landsgrens ligt in het midden van de huidige beekloop). Ook loopt het proces voor verwerving van particuliere gronden aan Duitse zijde, maar dit is vooralsnog onzeker en beperken we ons met het ruimtebeslag van de herinrichting tot de overheidsgronden aan Nederlandse en Duitse zijde.

Presentatie Voorkeursvariant

Alwin Teeuwen, projectleider van het waterschap, geeft een nadere toelichting op de stappen van het ontwerpproces, de ontwerpkeuzes en de detaillering van het voorkeursontwerp.

Bij aanvang van de verkenning zijn tijdens een eerste bewonersavond op 7 juni 2022 de doelen van de verkenning toegelicht, is lokale kennis opgehaald en zijn breed ideeën voor de herinrichting besproken. Tijdens een tweede bijeenkomst op 31 maart 2023 zijn een tweetal varianten toegelicht en konden bewoners en andere betrokkenen meedenken over verdere invulling van de scenario's. De voorgaande bijeenkomsten waren tezamen met het wateroverlastknelpunt Rimburgerweg. Er is besloten om voor beide projecten aparte avonden te organiseren. Het onderzoek naar de overlastknelpunten is verbreed en we willen bewoners de gelegenheid geven om de bijeenkomsten van beide projecten te bezoeken.

Deze varianten (A en B) zijn de vorige bijeenkomst toegelicht en omvatten vooral maatregelen aan Nederlandse zijde op gemeentelijke gronden en die van het waterschap zelf en binnen een kleine strook van circa 5 tot 7 meter aan de Duitse zijde (in eigendom van het Duitse Wasserverband). In een variantenstudie heeft het waterschap ook gekeken naar variant C met nieuwe meanders aan Duitse zijde, en variant D met meanders en een doorgaande brede strook natuurontwikkeling aan Duitse zijde. Voor deze varianten dient echter particuliere grond aan Duitse zijde verworven te worden. Dit proces loopt, maar is vooralsnog onzeker. In de afweging van de varianten scoort variant

D als beste voor het behalen van de natuurdoelstellingen. Variant B kan ook aan de eisen van de KRW voldoen en is op dit moment ook te realiseren binnen de KRW-deadline van 2027. Met variant A worden de natuurdoelstellingen niet gehaald. Daarom is variant B gekozen als Voorkeursvariant (VKV) om verder uit te werken als schetsontwerp. Deze variant B is door te ontwikkelen indien de gronden aan Duitse zijde verworven worden.

Alwin geeft vervolgens een toelichting op de verschillende deeltrajecten en maatregelen van dit schetsontwerp en nodigt alle aanwezigen uit om hierover aan de verschillende tafels met elkaar in gesprek te gaan. Voor nadere toelichting en beantwoording van eventuele vragen ligt het schetsontwerp van de voorkeursvariant B op grote kaarten op de tafels en zijn betrokken medewerkers beschikbaar van het waterschap en WSP, het adviesbureau dat het waterschap ondersteunt bij de uitwerking van het project.

Verdiepende vragen met de kaarten op tafel

Over het algemeen geldt bij alle tafels dat positief wordt gereageerd op de gepresenteerde voorkeursvariant, waarbij de wens is dat ook het Duitse deel ingericht kan worden tot variant D.

De volgende aandachtspunten dan wel vragen komen ter sprake:

- Er wordt aandacht gevraagd voor het effect van de herinrichtingsmaatregelen op de grondwaterstanden. Het opheffen van bodemvallen, het aanpassen van de bodemligging en het doorstroomprofiel moet niet tot vernatting van de omgeving leiden. Het waterschap zal in de planvoorbereiding de effecten op de grondwaterstanden inzichtelijk maken en zo nodig maatregelen treffen om negatieve effecten op de omgeving te voorkomen.
- Ten zuiden van het Bakkes wordt extra ruimte voor de beek gecreëerd terwijl er ter hoogte van de visvijvers te weinig ruimte is om het talud te verflauwen met behoud van de doorvoercapaciteit. Er wordt aandacht gevraagd voor eventuele flessenhalswerking en extra opstuwung. Het waterschap gebruikt een rekenmodel om de effecten van het ontwerp op de waterstanden te bepalen en neemt zo nodig maatregelen om negatieve effecten op de omgeving te voorkomen.
- Er wordt aandacht gevraagd voor het beheer en onderhoud bij de natuurontwikkeling van de aanliggende percelen en de eilanden tussen de meanders en de hoogwatergeul. Verwildering dient voorkomen te worden. Het waterschap zal duidelijke afspraken maken over wie verantwoordelijk wordt voor het beheer en onderhoud.
- Positieve reacties op de realisatie van de wandelpaden. Aanwezigen zijn benieuwd hoe de inrichting en een eventueel wandelrondje (met brug) uitgewerkt zullen worden. Het waterschap zal in samenwerking met de gemeente de mogelijkheden voor een wandelrondje nader beschouwen.
- De natuurontwikkeling ten zuiden van het Bakkes loopt tot aan de leidingstrook. De resterende agrarische percelen aan de noordzijde zullen niet erg functioneel zijn (smalle strook, met hoogteverschil). Het waterschap zal in samenwerking met de gemeente nader onderzoeken hoe een effectieve indeling van de aanliggende gronden kan worden gemaakt.
- Met het project wordt ingezet op het oplossen van vismigratieknelpunten. Heeft dit wel zin als er benedenstrooms ook nog knelpunten zijn? Het waterschap is verantwoordelijk voor het grensscheidende deel van de beek. Verder bovenstrooms bij de Baalsbruggermolen is eerder een vispassage gerealiseerd. Benedenstrooms is het aan de Duitse overheden om vismigratie, conform de Europese richtlijnen mogelijk te maken.
- Positieve reacties voor een eventuele voetgangersbrug. Mogelijk ter hoogte van Bakkes?

- Bankjes langs de Worm.
- 25/26 mei gaan vrijwilligers bij de Romeinse vicus een archeologisch onderzoek uitvoeren.
- Graag aandacht dat de routes voor het werkverkeer vanaf de kruising Rimbürgerweg naar het zuiden langs het NATO-terrein lopen.
- Ook graag aandacht voor transportbewegingen bij de toekomstige renovatie van de RWZI.
- Rietland bij de overstortbuffer van de gemeentelijke riolering ter hoogte van Kraangracht.
- Aanwezigheid bever rond de instroom van de oude meander bij de Kraangracht.
- Voor het stimuleren van de natuurontwikkeling ten zuiden van het Bakkes kan mogelijk ook een nestpaal voor ooievaars geplaatst worden en steilwanden voor oeverwaluwen gerealiseerd worden.
- Het graslandgedeelte ten zuiden van de zuivering inundeert bij hoge afvoeren van de Worm. Wellicht kan er een dijkje worden aangelegd.
- Wellicht biedt het Natura2000-gebied aan Duitse zijde mogelijkheden voor waterberging
- Bij de aanleg van onderhoudspaden of wandelpaden moet aandacht zijn voor de te gebruiken materialen. Stol bevat plastics, zeker in een gebied dat zal inunderen, is dit niet wenselijk.
- Vraag is of het grondwater stijgt en of dit dan ook voor meer kwel in de Worm en de stroken langs de Worm zal zorgen.
- Onderzoek of het mogelijk is om ook aan de noordzijde (vanaf de Brustraat tot voorbij de RWZI) een wandelpad aan te leggen.
- In de populieren aan Duitse zijde groeien nu hele mooie maretakken. Kan ervoor gezorgd worden dat deze op de een of andere manier terugkomen. Ook bij de eventuele kap van de bomen er rekening mee houden wanneer dit gebeurt.
- Onderzoek of het mogelijk is de soorten planten die nu in broekbosje achter NATO-terrein op Duitse zijde staan, eventuele stroomafwaarts her te planten.
- Bij veel regenval ruikt de Worm naar rioolwater en ligt het vol met drijfvuil. Onderzoek of het mogelijk is om een vuilvang van drijfafval te realiseren/in te richten die dan ook goed bereikbaar moet zijn.
- Houd voldoende aandacht voor het uitspoelen van de oevers, hoewel dit deels ook wel een natuurlijk proces is.